

αναγκαίος

αναγκαίος, -αία, -αίο, επίθ. [<αρχ. ἀναγκαῖος], αναγκαίος. **1.** που είναι απαραίτητη η ύπαρξή του: «αυτός ο άνθρωπος είναι αναγκαίος για τη δουλειά που θέλω να κάνω || τα χρήματα είναι αναγκαία για να ζήσει κανείς κάπως άνετα τη ζωή του || τ' αυτοκίνητο σήμερα είναι αναγκαίο για κάθε οικογένεια». **2.** που πρέπει να γίνει οπωσδήποτε, που είναι αναπόφευκτος, υποχρεωτικός: «κρίθηκε αναγκαίο να μεταφερθεί ο ασθενής στο νοσοκομείο || τα μέτρα της κυβέρνησης κρίθηκαν αναγκαία για την πάταξη της φοροδιαφυγής». **3α.** το αρσ. ως ουσ. **ο αναγκαίος κ. το αναγκαίο** το αποχωρητήριο που είναι πιο πολύ τουρκικού τύπου (που δεν έχει λεκάνη για να κάθεται αυτός που κάνει την ανάγκη του, αλλά που υπάρχει μόνο μια τρύπα στο δάπεδο από όπου πέφτουν οι ακαθαρσίες του): «με συγχωρείτε, ρε παιδιά, μπορείτε να μου πείτε πού βρίσκεται ο αναγκαίος;». Συνήθως λέγεται έτσι για λόγους λεπτότητας, όταν υπάρχουν σε μια παρέα και γυναίκες. Συνών. *απόπατος / βούτα (3) / σκατιέρα / χαλές (1) / χέστρα (1) / χρεία (2)*· βλ. και λ. μέρος (3). **β.** το ουδ. ως ουσ. **το αναγκαίο**, η αποπάτηση, η αφόδευση, το χέσιμο, το κατούρημα: «παιδιά, με συγχωρείτε, αλλά πρέπει να πάω μισό λεπτό για το αναγκαίο». Συνήθως λέγεται έτσι για λόγους λεπτότητας, όταν υπάρχουν σε μια παρέα και γυναίκες. **γ.** το ουδ. στον πλ. ως ουσ. **τα αναγκαία**, τα απαραίτητα υλικά αγαθά για τη ζωή: «σκοτώνεται απ' το πρωί μέχρι το βράδυ στη δουλειά για να μη λείψουν τ' αναγκαία απ' την οικογένειά του». **δ.** τα απαραίτητα χρήματα: «όταν σου λείπουν τ' αναγκαία, δεν μπορείς να κάνεις βήμα απ' το σπίτι σου». **ε.** (για σπίτια) οι απαραίτητες οικοσκευές, τα απαραίτητα έπιπλα: «μόλις παντρεύτηκε η κόρη του, της αγόρασε όλα τ' αναγκαία για το σπίτι της».

- αναγκαίο κακό, βλ. λ. [κακός](#).

- αναγκαίο κακό, είναι υποφερτό, βλ. λ. [κακός](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας